

Praskie ścieżki wokół Muzeum Warszawskiej Pragi – premiera nowego tomu serii przewodników wokół oddziałów Muzeum Warszawy

Muzeum Warszawy, premiera 11.05.2026

Muzeum Warszawy prezentuje nowy, czwarty już tom nagradzanej serii przewodników z mapą wokół oddziałów Muzeum Warszawy. Publikacja *Praskie ścieżki wokół Muzeum Warszawskiej Pragi* opowiada o Pradze-Północ, jej mieszkańcach, o śladach przeszłości oraz współczesnym kolorycie praskich ulic. Można tutaj znaleźć odniesienia do sukcesów i napięć związanych z procesami rewitalizacji i gentryfikacji w tej dzielnicy, a także dowiedzieć się o inicjatywach lokalnej społeczności. Autorki podążają za koncepcją serii, skupiają się na wybranych, różnorodnych aspektach historii, architektury i kultury tej części Pragi, proponując subiektywny wybór miejsc i opowieści.

Czytelnicy dowiedzą się między innymi, kto jako pierwszy kupował praskie grunty, gdzie znajdują się najstarsze praskie drewniane domy, skąd Canaletto malował widoki Starego Miasta, ile lat mają dęby z ulicy Targowej oraz gdzie szukać śladów po żydowskich mieszkańcach dzielnicy, kto ukrywał się na terenie zoo w czasie drugiej wojny światowej i skąd pochodzi nazwa ulicy Stalowej.

Publikację pod redakcją Katarzyny Kuzko-Zwierz przygotował zespół autorek – doświadczonych ekspertek z obszaru kultury, muzealnictwa i edukacji pracujących w Muzeum Warszawskiej Pragi, a także badaczek socjologii i kultury związanych z warszawskimi ośrodkami akademickimi i organizacjami społecznymi. Na co dzień działalność autorek dotyczy historii społecznej Warszawy, lokalnego dziedzictwa i rzemiosła, wielokulturowości oraz współczesnych procesów miejskich, mających często odzwierciedlenie w projektach partycypacyjnych i we współpracy z lokalnymi społecznościami.

Mamy nadzieję, że nasz przewodnik zachęci do odkrywania historycznie różnorodnych rejonów objętych dziś wspólną nazwą. Opisane tu miejsca uważamy za warte poznania: oprócz walorów architektonicznych czy symbolicznych dały nam one pretekst do opowieści o ludziach, którzy tworzyli Pragę, a także o procesach, jakie ją kształtowały. Chcemy zainspirować do przyglądania się zmianom zachodzącym w tej części miasta, działającym tu inicjatywom i osobom, które dbają o lokalne dziedzictwo, a także nadają Pradze nowe znaczenia.

Fragment eseju Katarzyny Kuzko-Zwierz *Warszawska Praga*

Warszawska Praga jest miejscem, gdzie szczególnie wyraźnie widać lokalne procesy wspólnototwórcze. Badacz kultury i animator społeczny Tomasz Rakowski opisywał takie działania w kategorii „sprzężeń” – sytuacji, które jednocześnie czerpią z lokalnego repertuaru (historii, relacji, ograniczeń i zasobów) oraz twórczo go przekształcają. Praga to dzielnica o wyjątkowej ciągłości – zachowała dziewiętnastowieczną zabudowę i bogatą tkankę społeczną, a jej przeszłość pozostaje żywym kontekstem codziennych praktyk. Od początku była to przestrzeń robotnicza, wielokulturowa i migrancka, życie opierało się tu na nieformalnych relacjach, współzależności i silnej tożsamości miejsca. Mimo kolejnych faz rewitalizacji ten historyczny kontekst wciąż stanowi podstawę dla lokalnych inicjatyw.

Fragment eseju Doroty Ogrodzkiej *Praskie sprzężenia*

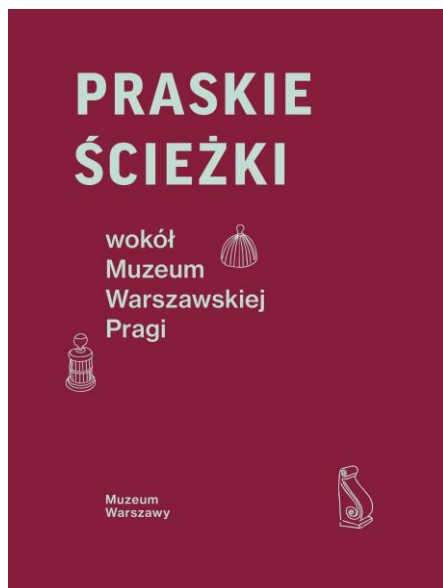
Współczesną Pragę-Północ można zatem określić jako przestrzeń kontrastów: z jednej strony jest to obszar intensywnych przemian i postępującej gentryfikacji, z drugiej – wielu miejsc te transformacje w ogóle nie obejmują, a prowadzone od dwóch dekad działania rewitalizacyjne nie zdołały rozwiązać wszystkich problemów. Mimo to Praga wciąż uchodzi za dzielnicę o silnych więziach sąsiedzkich i tożsamości lokalnej – tutejsza społeczność oraz historyczna zabudowa nadają tej okolicy charakter odmienny od tego, jaki ma reszta Warszawy. Współwystępowanie tych wyzwań z dynamicznym rozwojem sprawia, że przyszłość tej części miasta pozostaje otwarta.

Fragment eseju Justyny Orchowskiej *Między autentycznością a zmianą*

Publikacja składa się z książki i mapy. Punkty zaznaczone na mapie opisano i zilustrowano w rozdziałach *Ścieżki* (budynki, pomniki, obszary zielone, fabryki, ulice czy lokalne inicjatywy) oraz *Sąsiedztwo* (wybrane historie dawnych mieszkańców okolic muzeum).

W ramach wydarzeń towarzyszących premierze książki odbędą się spacerzy tematyczne, które umożliwią poznanie zakamarków warszawskiej Pragi-Północ i poszerzą zakres informacji

z przewodnika, a także warsztaty zielarskie prowadzone w terenie oraz warsztaty w pracowni rzemieślniczej PraRzemka.

Praskie ścieżki wokół Muzeum Warszawskiej Pragi

Pod redakcją Katarzyny Kuzko-Zwierz
Projekt graficzny: Monika Proniewska,
Paulina Ufnal (Hekla Studio)
Opracowanie kartograficzne: Witold
Pietrusiewicz
Redaktorka prowadząca: Małgorzata
Makowska

Wydawca: Muzeum Warszawy
Książka w języku polskim
Nakład: 1500 egz.
Cena: 54 zł
Premiera: 11.05.2026

Dostępna w księgarni Muzeum Warszawy, w Muzeum Warszawskiej Pragi, Muzeum Woli, Centrum Interpretacji Zabytku oraz w sklepie internetowym <https://sklep.muzeumwarszawy.pl/pl/p/Praskie-ścieżki-wokół-Muzeum-Warszawskiej-Pragi-/2502>.

Dotychczas w serii ukazały się:

Zielone ścieżki wokół Izby Pamięci na Woli
Leśne ścieżki wokół Miejsca Pamięci Palmiry
Miejskie ścieżki wokół Muzeum Warszawy

AUTORKI PUBLIKACJI

Ewelina Bartosik – trenerka, edukatorka i animatorka społeczna. Laureatka Warszawskiej Nagrody Edukacji Kulturalnej w 2023 r. za projekt *Mikro wystawy. Małe tożsamości dzielnicy Wola – rozwój formatu*. Od lat prowadzi projekty oraz warsztaty łączące kulturę i lokalne społeczności. W Muzeum Warszawskiej Pragi rozwija program wolontariacki „Opowiem Ci historię”, a także działania społecznościowe.

Małgorzata Czekajło – absolwentka Wydziału Wzornictwa na Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie oraz Akademii Pedagogiki Specjalnej, adiunktka w Muzeum Warszawskiej Pragi. Zainteresowanie antropologią rzeczy rozwija poprzez działanie w ramach muzealnych projektów partycypacyjnych. Inicjatorka cyklu wystaw *Kolekcje. Bycie pośród rzeczy* (2023).

Katarzyna Chudyńska-Szuchnik – absolwentka Wydziału Dziennikarstwa Uniwersytetu Warszawskiego, kustoszka w Muzeum Warszawskiej Pragi. Od 2015 r. prowadzi projekt *Wykonane*

na prawym brzegu. *Rzemieślnicy*. Autorka książki *Zręczni. Historie z warszawskich pracowni i warsztatów* (2019) oraz *Świdermajerowie* (2023). Od 2019 r. prowadzi muzealną pracownię rzemieślniczą PraRzemka.

Aleksandra Karkowska-Rogińska – absolwentka filologii polskiej na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz studiów judaistycznych na Uniwersytecie Jagiellońskim, starsza specjalistka ds. edukacji w Muzeum Warszawskiej Pragi. Od lat angażuje się w projekty naukowe i edukacyjne dotyczące historii i kultury Żydów polskich.

Małgorzata Kędzierzawska – absolwentka Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie oraz studiów pedagogicznych, specjalistka ds. edukacji w Muzeum Warszawskiej Pragi. Prowadzi warsztaty edukacyjne, projekty rodzinne oraz zajęcia dla dzieci i młodzieży, realizowane w instytucjach kultury, szkołach i organizacjach pozarządowych. Interesuje się historią i dziedzictwem Warszawy, a także miejską przyrodą.

Katarzyna Kuzko-Zwierz – antropolożka kultury, mieszkanka i miłośniczka prawobrzeżnej Warszawy. Od 2015 r. kierowniczką Muzeum Warszawskiej Pragi, gdzie wcześniej pracowała m.in. przy tworzeniu Archiwum Historii Mówionej. Od 2022 r. członkini zespołu ds. niematerialnego dziedzictwa przy Biurze Kultury m.st. Warszawy.

Patrycja Labus-Sidor – etnografka i muzealnica, zastępczyni kierowniczki Muzeum Warszawskiej Pragi, w którym pracuje od 2009 r. Z muzealnictwem związana jest od 2005 r. Zaangażowana w projekty *Scena letnia* oraz *Archiwum Społeczne Pragi*, zajmuje się pozyskiwaniem i opracowywaniem zbiorów muzealnych.

Milena Soporowska – historyczka sztuki, artystka interdyscyplinarna, niezależna kuratorka. Rodowita Prażanka. W Muzeum Warszawskiej Pragi zajmuje się komunikacją. Od 2023 r. prowadzi galerię Windowlicker w jednym z pawilonów na Nowym Bazarze Różyckiego, gdzie porusza tematy z zakresu szeroko rozumianej duchowości. W swoich badaniach zgłębia relacje między ezoteryką i codziennością, m.in. fenomen fotografii spirytystycznej i kartomancji. Interesują ją oddolne inicjatywy społeczne i ich wpływ na rozwój miasta.

Jolanta Wiśniewska – antropolożka kultury, muzealnica, starsza kustoszka. W latach 2006–2013 współtworzyła Muzeum Warszawskiej Pragi. Autorka i współautorka wystaw, publikacji, filmów, projektów badawczych, związanych z historią społeczną Warszawy oraz Pragi, zagadnieniami wielokulturowości miasta i tożsamości kulturowej jego mieszkańców. Od 2015 r. prowadzi w Muzeum Warszawskiej Pragi projekt *Prawobrzeżni*.

Justyna Orchowska – socjolożka, pracuje w Centrum Europejskich Studiów Regionalnych i Lokalnych na Uniwersytecie Warszawskim. Jej zainteresowania badawcze obejmują socjologię miasta i mieszkalnictwa, nierówności społeczne i dostępność usług publicznych. Autorka książki *Białe plamy. Mieszkańcy Warszawy o usługach publicznych* (2022). W pracy 114 łączy perspektywę akademicką z zaangażowaniem w ruchy miejskie, z którymi związana jest od 2014 r.

Dorota Ogrodzka – artystka społeczna, artystka, badaczka kultury. Trenerka i facylitatorka, kuratorka wydarzeń artystycznospołecznych i edukacyjnych. Reżyserka, dramaturżka, pedagoga teatru. Na co dzień współprowadzi Stowarzyszenie Pedagogów Teatru, Slot Art Festival, uczy na wyższych uczelniach w Warszawie i współpracuje z wieloma instytucjami i organizacjami kultury w Polsce i na świecie. Wykłada w Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych, Instytucie Kultury Polskiej Uniwersytetu Warszawskiego oraz w Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza.

Kontakt dla mediów:

Nela Sobieszczańska

Muzeum Warszawy

+48 502 244 911

nela.sobieszczanska@muzeumwarszawy.pl

Materiały dla mediów: www.muzeumwarszawy.pl/dla-mediow